

Sygn. akt I C 1001/11

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 grudnia 2013 r.

Sąd Okręgowy w Lublinie I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: **Sędzia Sądu Okręgowego Zofia Homa**

Protokolant: sekretarz sądowy Katarzyna Golubińska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 12 listopada 2013 r.

sprawy z powództwa I. G.

przeciwko (...) Towarzystwo (...) z siedzibą w S.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego (...) Towarzystwo (...) z siedzibą w S. na rzecz powódki I. G. kwotę 140 000,00 (sto czterdzieści tysięcy) złotych tytułem zadośćuczynienia wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 11 grudnia 2013 roku do dnia zapłaty;

II. zasądza od pozwanego (...) Towarzystwo (...) z siedzibą w S. na rzecz powódki I. G. kwotę 40 000,00 (czterdzieści tysięcy) złotych tytułem odszkodowania wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 11 grudnia 2013 roku do dnia zapłaty;

III. zasądza od pozwanego (...) Towarzystwo (...) z siedzibą w S. na rzecz powódki I. G. kwotę 2 550,00 (dwa tysiące pięćset pięćdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów pogrzebu wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 11 kwietnia 2011 roku do dnia zapłaty;

IV. w pozostałym zakresie powództwo oddala;

V. zasądza od pozwanego (...) Towarzystwo (...) z siedzibą w S. na rzecz powódki I. G. kwotę 7 217,00 (siedem tysięcy dwieście siedemnaście) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu;

VI. nakazuje ściągnąć od pozwanego (...) Towarzystwo (...) z siedzibą w S. na rzecz Skarbu Państwa – Sąd Okręgowy w Lublinie kwotę 9 863,00 (dziewięć tysięcy osiemset sześćdziesiąt trzy) złote tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych, od których powódka była zwolniona;

I C 1001/11

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 11 kwietnia 2011 roku powódka I. G. wniosła o zasądzenie od (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w S. kwoty 65 100,00 zł tytułem zadośćuczynienia i zwrotu kosztów pogrzebu wraz z odsetkami ustawowymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz o zasądzenie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu wskazano, iż w dniu 4 sierpnia 2010 roku w miejscowości Ł. miało miejsce zdarzenie wypadkowe w wyniku którego poniosła śmierć na miejscu A. G. (1). Kierujący (...) o nr rej (...) był M. S. –

sprawca wypadku który nie zachował należytej ostrożności, zjechał na lewe pobocze uderzając w betonowe płyty. Odpowiedzialność gwarancyjną ponosi pozwany (pozew k. 4 – 7).

Postanowieniem z dnia 15 kwietnia 2011 roku Sąd Okręgowy w Lublinie I Wydział Cywilny Stwierdził swą niewłaściwość i sprawę przekazał do rozpoznania Sądowi Rejonowemu Lublin – Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku (postanowienie k. 22).

Pozwane Towarzystwo w odpowiedzi na pozew , nie kwestionując co do zasady swojej odpowiedzialności, wnosiło o oddalenie powództwa w całości. Podnosiło, że wypłacone do tej pory na rzecz powódki kwoty w pełni zaspokoily jej roszczenia z tytułu śmierci córki (odpowiedź na pozew k. 42 - 46).

Pismem z dnia 18 listopada 2011 roku powódka I. G. rozszerzyła żądanie pozwu w ten sposób, że rozszerzyła żądanie pozwu w zakresie żądania zadośćuczynienia o kwotę 100 000,00zł. Wnosiła o zasądzenie na jej rzecz kwoty 160 000,00zł. z tytułu zadośćuczynienia wraz z odsetkami ustawowymi od kwoty 60 000,00 zł. od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty a od kwoty 100 000,00zł. od dnia doręczenia pozwanej odpisu pisma pozwanej do dnia zapłaty oraz wniosła dodatkowo (oprócz zadośćuczynienia oraz zwrotu kosztów pogrzebu) o zasądzenie odszkodowania w kwocie 50 000,00zł. wraz z ustawowymi odsetkami od dnia doręczenia niniejszego pisma do dnia zapłaty (pismo k. 49 – 50).

Postanowieniem z dnia 28 listopada 2011 r. Sąd Rejonowy Lublin – Wschód z siedzibą w Świdniku stwierdził swą niewłaściwość i sprawę z powództw I. G.przeciwko (...) S.A.w S.przekazał do rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Lublinie (postanowienie k. 56).

Postanowieniem z dnia 5 listopada 2012r. Sąd Okręgowy w Lublinie zawiesił postępowanie na podstawie art. 177§1 pkt 1 k.p.c. (k.438). Postanowieniem z dnia 12 czerwca 2013r. Sąd Okręgowy w Lublinie podjął zawieszony postępowanie (k.454).

Na rozprawie w dniu 12 listopada 2013r. pełnomocnik powódki popierał powództwo na kwotę 160 000,00zł. z tytułu zadośćuczynienia, odszkodowania za znaczne pogorszenie sytuacji życiowej w kwocie 50 000,00zł., z tytułu zwrotu kosztów pogrzebu 2 550,00zł. Cofnęła pozew i rzekła się roszczenia co do kwoty 2 550,00 zł. tytułem zwrotu kosztów pogrzebu (protokół rozprawy k.491v.).

Pełnomocnik pozwanego nie uznawał powództwa, wnosił o jego oddalenie. Podtrzymał zarzut przyczynienia się w wysokości 50%. (protokół rozprawy k. 490).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

A. G. (1), urodzona w dniu (...), była córką I. G.. W dniu 4 sierpnia 2010 roku, w wieku 21 lat zginęła w wypadku samochodowym. U powódki występują przewlekłe zaburzenia adaptacyjne z objawami depresyjnymi i śmierć córki była zasadniczym czynnikiem sprawczym, który spowodował ich wystąpienie. U powódki występuje obecnie potrzeba zarówno farmako – jak i psychoterapii za względu na jej złożoną sytuację (bezsporne, akt zgonu k. 16, opinia biegłych psychiatry i psychologa k.413, zeznania powódki I. G. k. 395v., 491).

Powódka I. G.ma 47 lat, jest rencistką. Orzeczeniem Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności z siedzibą w L.z dnia 7 października 2011r. została zaliczona do znacznego stopnia niepełnosprawności i uznana za niezdolną do pracy(orzeczenie k. 342). Zamieszkuje w Ł., razem z mężem i dwoma córkami. Powódka cierpi na stwardnienie rozsiane postać – pierwotnie postępująca. Ma cechy niedowładu spastycznego kończyn dolnych bardziej nasilonego po stronie lewej, zaburzenia zborności kończyn. Zaburzenia w oddawaniu moczu (nietrzymanie moczu). Od lutego 2012 roku powódka leczy się w Gabinetie Psychiatrycznym z rozpoznaniem reakcji adaptacyjnej depresyjnej związanej z bardzo ciężkim urazem psychicznym po śmierci córki. Chodzi do psychiatry co dwa miesiące, bierze leki psychotropowe. Ich miesięczny koszt to około 50,00zł. miesięcznie. Obecnie porusza się za pomocą wózka inwalidzkiego. Trzeba ją zaprowadzić do łazienki, pomóc się rozebrać, posadzić na stołeczku aby mogła się

umyc. Trzeba przygotowywać i podawać jej posiłki (opinie biegłych sądowych neurologa k. 427 – 428, psychiatry i psychologa k. 407 – 413, zeznania świadków: P. R.k.395, A. G. (2)k.393v. – 394, zeznania powódki I. G.k. 395v., 491).

A. G. (1)przed śmiercią zamieszkiwała razem z rodzicami i siostrami. Była panną, nie miała dzieci. Chorowała od trzeciego miesiąca życia. Większość życia spędziła w szpitalach. Przez 11 lat miała indywidualne nauczanie. Orzeczeniem Lekarza Orzecznika ZUS z dnia 9 kwietnia 2010r. została uznana za całkowicie niezdolną do pracy do dnia 30 kwietnia 2012r. pobierała rentę socjalną w okresie od dnia 26 stycznia 2007 do 5 sierpnia 2010r. (data zgonu) w kwocie około 600,00zł. Marskość wątroby własnej w przebiegu AIH i przebytego HCV była powodem przeszczepu wątroby sposobem piggy – back w dniu 19 sierpnia 2008r. Po przeszczepie wątroby stan zdrowia A. G. (1)poprawił się na tyle, że zamierzała podjąć naukę w Liceum w L.Relacje pomiędzy A. G. (1)a powódką układały się bardzo dobrze. Matka z córka przez większość jej pobytów w szpitalu były razem (zeznania świadka A. G. (2)k. 394, zeznania świadka P. R.k. 395 karta informacyjna k.21., orzeczenie k. 337, pismo ZUS- u Oddział w L.k. 336 zeznania powódki I. G.k. 395v.)

Sytuacja finansowa powódki jest trudna. Utrzymuje się z renty w wysokości około 600,00zł. Spłaca kredyty i pożyczki zaciągnięte na koszty leczenia zmarłej córki. Jej stan zdrowia – stwardnienie rozsiane powoduje częste pobyty w szpitalu , natomiast stan zdrowia psychicznego stałe leczenie u lekarza psychiatry. Na wszystkie te wizyty trzeba ją zawozić. Z uwagi na stan zdrowia nie może też sama pozostawać w domu, trzeba zająć się gospodarstwem domowym. Wymaga opieki osób drugich, korzystała z pomocy córek i męża (oświadczenie o stanie rodzinnym i dochodach k 9 - 10, zeznania świadka P. R. k.395, zeznania powódki k.395v., karty informacyjne leczenia szpitalnego k .482 – 489, umowy kredytowe k.67 - 77).

W dniu 4 sierpnia 2010 roku w miejscowości Ł. woj. (...) doszło do wypadku drogowego, polegającego na tym, że kierujący samochodem osobowym marki A. o numerze rej. (...) – M. S., znajdując się w stanie nietrzeźwości, jadąc drogą krajową nr (...) od strony L. w kierunku Ł., nie zachował należytej ostrożności i zjechał na lewe pobocze jezdni uderzając w płyty betonowe a następnie, po wybiciu pojazdu do góry, uderzając tylną częścią samochodu w drzewo, w wyniku czego jadący w samochodzie pasażerowie – A. G. (1) poniosła śmierć na miejscu zdarzenia, natomiast I. H. i K. H. doznali obrażeń. Postanowieniem z dnia 6 sierpnia 2006 r. Prokuratura Rejonowa w Lublinie przedstawiła M. S. zarzut o przestępstwo określone w art. 177§2 k.k. w zw. z art. 178§1k.k. (postanowienie k. 256). Wyrokiem z dnia 10 maja 2013r. Sąd Okręgowy w Lublinie V Wydział Karny w sprawie V Ka 337/13, na skutek apelacji wniesionych przez prokuratora i obrońcę oskarżonego od wyroku Sądu Rejonowego Lublin – Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku z dnia 18 stycznia 2013r. w sprawie III K 1420/11 uchylił zaskarżony wyrok w części dotyczącej orzeczenia o karze, środkach karnych i kosztach sądowych i w tym zakresie sprawę M. S. przekazał Sądowi Rejonowemu Lublin – Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku do ponownego rozpoznania, w pozostałej części zaskarżony wyrok utrzymał w mocy (kopia wyroku k. 452).

A. G. (1)podróżowała na tylnej kanapie samochodu, na miejscu za kierowcą, którym kierował M. S.. Samochód stanowił własność kierowcy. Przed wypadkiem M. S.przyjechał samochodem pod dom I. H.i K. H.. M. S.i K. H.pili piwo z puszki. Po czym we trójkę udali się na stację CPN – u, kupili piwo i wrócili pod dom I. H.. Po jakimś czasie dołączyła do nich A. G. (1). We czwórkę pojechali pod szkołę i tam, z dwoma jeszcze kolegami pili piwo. M. S.pił piwo z jednej puszki z I. H.. A. G. (1)nie piła piwa pod szkołą. Po około godzinie wybrali się do Ł., po drodze kupili piwo na stacji CPN- u w drodze do Ł.doszło do wypadku. A. G. (1)bardzo mało знаła M. S.. Po kierowcy nie było widać, czy jest on pod wpływem alkoholu, czy jest pijany (zeznania I. H.k. 394,.).

Powódka poniosła koszty pogrzebu w łącznej kwocie 5 100,00zł. wysokość tej kwoty nie była kwestionowana przez pozwanego (odpowiedź na pozew k. 44, rachunki k.297 - 304).

Po śmierci córki, obiektywna sytuacja życiowa powódki uległa znacznemu pogorszeniu. Powódka na początku płakała po całych dniach, leżała, nic nie była w stanie zrobić. Zaczęła mieć i nadal ma problemy ze snem. Przez długi czas oczekiwała na powrót zmarłej córki. Chodzi na cmentarz jak tylko może ktoś ją tam zawieźć.

U powódki występują przewlekłe zaburzenia adaptacyjne z objawami depresyjnymi i śmierć córki była zasadniczym czynnikiem sprawczym, który spowodował ich wystąpienie. Powódka obecnie potrzebuje zarówno farmako- jak i psychoterapii za względu na jej złożoną sytuację. Miesięczny koszt terapii lekowej wynosi około 50,00zł. zaburzenia powódki stanowią obiektywną, długotrwałą szkodę zdrowotną. Uszczerbek zdrowia dotyczy wyłącznie objawów wynikających ze śmierci córki (opinia biegłych psychologa M. S. i psychiatry M. M. k. 407 – 416).

Pozwany nie kwestionował okoliczności wypadku z dnia 4 sierpnia 2010r. ani swojej odpowiedzialności co do zasady (odpowiedź na pozew k. 43).

W postępowania likwidacyjnego powódka zgłosiła tytułem zwrotu kosztów pogrzebu kwotę 5 100,00zł. z czego po uznaniu przez pozwaną 50% przyczynienia się A. G. (1) do szkody – wypłacono kwotę 2 550,00 zł. tytułem zadośćuczynienia wypłacono powódce, z przyznanej kwoty 20 000,00zł. - kwotę 10 000,00zł. po uwzględnieniu przyczynienia się A. G. (1) do wypadku (okoliczność bezsporna, odpowiedź na pozew k.44, oświadczenie pełnomocnika powódki k. 491)

Opisany stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o przywołane dowody, zgromadzone w aktach sprawy, których prawdziwości, autentyczności

i zgodności z oryginałem żadna ze stron procesu, reprezentowanych przez profesjonalnych pełnomocników nie kwestionowała, oraz na podstawie dołączonych akt szkody nr (...i (...).

Sąd uwzględnił także zeznania powódki oraz świadków A. G. (2) i P. R. w zakresie rodzaju, długotrwałości, intensywności cierpień powódki po śmierci A. G. (1), pogorszenia się sytuacji życiowej powódki po śmierci córki oraz trybu życia prowadzonego przez A. G. (1) przed wypadkiem z dnia 4 sierpnia 2010 roku, gdyż są zgodne z pozostałym materiałem dowodowym zgromadzonym w sprawie. Sąd również dał wiarę zeznaniom powódki I. G. w części, w której twierdziła ona, iż zmarła córka dostarczał jej wsparcia finansowego. Zeznania powódki w tej części znajdują oparcia w pozostałym materiale dowodowym sprawy. Sąd obdarzył również wiarą zeznania świadków I. H. i M. S. w części dotyczącej zachowania A. G. (1) przed wypadkiem. Gdyż są one spójne z pozostałym materiałem dowodowym zebrany w sprawie.

W ocenie Sądu, dowody uznane za wiarygodne w opisanej konfiguracji, tworzą łańcuch dowodów niesprzecznych wewnątrznie i pozwalają na ustalenie stanu faktycznego w stopniu wystarczającym dla jednoznacznego wyrokowania w sprawie, przy wysnuwaniu wniosków zgodnych z zasadami logicznego rozumowania i opartych na doświadczeniu życiowym.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powództwo zasługuje na uwzględnienie w przeważającej części.

Podstawa odpowiedzialności pozwanego nie była sporna, dlatego też należy jedynie wspomnieć, iż stosownie do treści art. 822 k.c. w zw. z art. 34 ust. 1, art. 35 i art. 36 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych: z ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych przysługuje odszkodowanie, jeżeli posiadacz lub kierujący pojazdem mechanicznym są obowiązani do odszkodowania za wyrządzoną w związku z ruchem tego pojazdu szkodę, której następstwem jest śmierć, uszkodzenie ciała, rozstrój zdrowia bądź też utrata, zniszczenie lub uszkodzenie mienia. Ubezpieczeniem OC posiadaczy pojazdów mechanicznych jest objęta odpowiedzialność cywilna każdej osoby, która kierując pojazdem mechanicznym w okresie trwania odpowiedzialności ubezpieczeniowej, wyrządziła szkodę w związku z ruchem tego pojazdu. Odszkodowanie ustala się i wypłaca w granicach odpowiedzialności cywilnej posiadacza lub kierującego pojazdem mechanicznym, najwyżej jednak do ustalonej w umowie ubezpieczenia sumy gwarancyjnej.

Przepisy tej ustawy, w zakresie przez nią uregulowanym, mają charakter szczególny w stosunku do przepisów Kodeksu cywilnego (por. uchwała składu 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 7 lutego 2008 roku w sprawie III CZP

115/07, OSNC 2008/9/96). Niemniej jednak dla porządku wypadu wskazać, iż zgodnie z art. 435 § 1 kc w zw. z art. 436 § 1 kc, samoistny posiadacz mechanicznego środka komunikacji poruszanego za pomocą sił przyrody ponosi odpowiedzialność za szkodę na osobie lub mieniu wyrządzoną komukolwiek przez ruch tego środka komunikacji, nie wyłączając pasażera pojazdu, który prowadzi, chyba że szkoda nastąpiła wskutek siły wyższej albo wyłącznie z winy poszkodowanego lub osoby trzeciej, za którą nie ponosi odpowiedzialności.

W sprawie bezspornym był fakt, że do przedmiotowego wypadku doszło z winy kierowcy pojazdu marki A. o numerze rej. (...) – M. S., za którego zastępczą odpowiedzialność cywilną ponosi pozwany.

Powódka I. G. swoje roszczenia opierała na treści przepisu, art. 446 §1, 3 i 4 k.c.

W niniejszej sprawie pozwany podnosił 50% przyczynienie się A. G. (1) do powstania szkody z uwagi na fakt podróżowania z kierowcą, który znajdował się pod wpływem alkoholu.

Z punktu widzenia art. 362 k.c. przyczynienie się poszkodowanego ma miejsce wtedy, gdy jedną z przyczyn powstania lub powiększenia szkody jest zachowanie poszkodowanego.

Z ustaleń poczynionych w niniejszej sprawie wynika, że w dniu 4 sierpnia 2010 roku w Ł., woj. (...) doszło do wypadku drogowego, polegającego na tym, że kierujący samochodem osobowym marki A. – M. S., znajdując się w stanie nietrzeźwości, nie zachował należytej ostrożności i zjechał na lewe pobocze jezdni, uderzając w płyty betonowe a następnie, po wybiciu pojazdu do góry, uderzając tylną częścią samochodu w drzewo, w wyniku czego pasażerka samochodu A. G. (1) poniosła śmierć na miejscu zdarzenia, natomiast I. H. i K. H. doznali obrażeń ciała. A. G. (1) podróżowała na tylnej kanapie samochodu. Co do zarzutu podnoszonego przez pozwanego ubezpieczyciela, iż A. G. (1) zdecydowała się na jazdę z kierowcą, który znajdował się pod wpływem alkoholu, to zważyć należy, iż brak jest podstaw do przyjęcia, iż A. G. (1) posiadała wiedzę, iż kierowca pojazdu znajdował się pod znacznym wpływem alkoholu. Niewiadomym jest, jak dawka spożytego alkoholu wpłynęła na organizm i zachowanie kierującego pojazdem, czy występowały u niego objawy nietrzeźwości. Nie można więc z braku dowodów nawet hipotetycznie przyjąć, iż A. G. (1) posiadała wiedzę, iż kierowca jest pod wpływem alkoholu. Co więcej kierowca pojazdu był znacznie starszy od swoich pasażerów i młode osoby, w zaufaniu do właściciela samochodu, mogły nie rozpoznać objawów działania alkoholu. Biorąc więc pod uwagę całokształt okoliczności sprawy nie ma żadnych podstaw do przyjęcia, iż A. G. (1) przyczyniła się do zaistniałej w dniu 4 sierpnia 2010 roku szkody.

W przedmiotowej sprawie kluczową kwestią było udzielenie odpowiedzi na pytanie czy powódka wskutek śmierci A. G. (1) doznała krzywdy i jaki był jej rozmiar, czy doszło do znacznego pogorszenia jej sytuacji życiowej oraz czy w okolicznościach sprawy zasadne jest żądanie zwrotu kosztów pogrzebu.

Zebrane w sprawie dowody jednoznacznie potwierdzają, że śmierć A. G. (1) spowodowała u powódki dotkliwe cierpienia psychiczne. Po śmierci córki, u powódki I. G. pojawił się żal, smutek, przygnębienie, poczucie straty, bezradność. Życie powódki ograniczyło się do żałoby po zmarłej córce. Śmierć córki zmieniła codzienne funkcjonowanie powódki. Do chwili obecnej u powódki występują stany przygnębienia, zaburzenia snu. Powódka korzystała z pomocy psychiatrycznej bowiem nie potrafi sama poradzić sobie z faktem, iż straciła ukochaną córkę, nie potrafiła normalnie funkcjonować, była w bardzo złym stanie psychicznym. W 2011 roku zdiagnozowano u powódki stwardnienie rozsiane.

Do chwili obecnej powódka nie może pogodzić się ze stratą córki. A. G. (1) chorowała od 3 miesięcy życia. Jako małe dziecko miała usuniętą śledzionę. Podczas transfuzji krwi wszczepiono jej wirusa typu C, była leczona, między innymi, w Centrum Zdrowia Dziecka. Powódka bardzo dużo wysiłku włożyła aby zmarła córka wyszła z tego i zaczęła normalnie żyć. Bardzo dużo czasu spędzały razem, była z nią w czasie pobytów w szpitalach. Podczas pobytów w domu A. G. (1), ze względu na stan zdrowia, miała indywidualny tryb nauczania, nie miała koleżanek jak każde dziecko w jej wieku. Przez cały czas była pod opieką rodziców i rodzeństwa. W 2008 roku A. G. (1) miała przeszczep wątroby, po którym zamierzała rozpocząć naukę w normalnej szkole, tzn. bez nauczania indywidualnego.

Reasumując powyższe w świetle okoliczności niniejszej sprawy uznać należało, że powódkę dotknęła krzywda w postaci ogromnych cierpień psychicznych. Powódka bardzo boleśnie przeżywała i przeżywa do chwili obecnej śmierć A. G. (1).

Wobec wykazania odpowiedzialności pozwanego Towarzystwa (...) za sprawcę wypadku Sąd ma uprawnienia do przyznania powódce odpowiedniej sumy pieniężnej za doznaną i odczuwaną nadal krzywdę. Podkreślić też należy, że jest to uprawnienie a nie obowiązek, bowiem wynika to wprost z redakcji przepisu art. 446§4 kc „Sąd **może** przyznać.....odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę”.

Ustalenie krzywdy w oparciu o rodzaj, natężenie i czas trwania tej krzywdy, trwałość skutków a także stopień winy sprawcy ma podstawowe i zasadnicze znaczenie przy ustalaniu wysokości sumy odpowiedniej, która miałaby stanowić za doznaną krzywdę rekompensatę pieniężną.

Kryteria ustalenia „kwoty odpowiedniej” na gruncie art. 446§4kc jak wskazuje doktryna winny być najwyższe na rzecz osób, które w sytuacjach utraty najbliższych członków rodziny pozostały samotne, czy też utraciły dzieci.

W każdym wypadku ocena wysokości zadośćuczynienia powinna zostać dokonana z uwzględnieniem okoliczności konkretnej sprawy i kompensować nie śmierć członka rodziny bo takiej nie da się ustalić ale jego wcześniejszą utratę.

W jednym z ostatnich orzeczeń wydanym w sprawie IV CSK 416/11 Sąd Najwyższy z jednej strony stwierdził „ to, że bliscy ofiar tragedii smoleńskiej otrzymali po 250.000zł zadośćuczynienia, nie oznacza, że inni muszą otrzymać tyle samo” z drugiej zaś podkreślił znaczenie krzywdy moralnej i jej rozmiar dla członka rodziny osoby zmarłej. W wypadku osoby młodej 26- letniej po której śmierci zadośćuczynienia domagała się żona i dzieci uznał 30-sto tysięczne zadośćuczynienie przyznane przez Sąd Apelacyjny w Bydgoszczy za zbyt rażąco niskie i wyrównał je do kwoty po 230.000zł na osobę.

Zacytowane wyżej argumenty nie są wiążące, ale niewątpliwie stanowią kryterium, wyznacznik do orzekania w sprawach podobnych.

Ogólnie zatem należy przypomnieć należy, że w doktrynie i orzecznictwie na tle art. 446 § 4 k.c. doniosłą rolę przy kształtowaniu wysokości zadośćuczynienia odgrywają takie czynniki jak: dramatyzm doznań osoby bliskiej, poczucie osamotnienia i pustki, cierpienia moralne i wstrząs psychiczny wywołany śmiercią osoby najbliższej, rodzaj i intensywność więzi łączącej pokrzywdzonego z zmarłym, wystąpienie zaburzeń będących skutkiem tego odejścia, roli w rodzinie pełnionej przez osobę zmarłą, stopień w jakim pokrzywdzony będzie umiał się znaleźć w nowej rzeczywistości i zdolności jej zaakceptowania, leczenie doznanej traumy czy wiek pokrzywdzonego. Podkreśla się przy tym, że krzywdę tę trudno jest wycenić a każdy przypadek powinien być indywidualizowany z uwzględnieniem wszystkich okoliczności sprawy. Ponadto, że „zadośćuczynienie określone w art. 446 § 4 k.c. jest odzwierciedleniem w formie pieniężnej rozmiaru krzywdy, a ta w istocie nie zależy od statusu materialnego pokrzywdzonego. Jedynie rozmiar zadośćuczynienia może być odnoszony do stopy życiowej społeczeństwa, która pośrednio może rzutować na umiarkowany jego wymiar i to w zasadzie bez względu na status społeczny oraz materialny poszkodowanego. Przesłanka przeciętnej stopy życiowej nie może pozbawić omawianego roszczenia funkcji kompensacyjnej i eliminować innych istotniejszych czynników kształtujących jego rozmiar i ma charakter tylko uzupełniający” (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 3 czerwca 2011r., III CSK 279/10, LEX Nr 898254, a także w wyroku z dnia 10 maja 2012 r. IV CSK 416/11 LEX nr 1212823, zaś na tle art. 445 § 1 k.c. w wyroku z dnia 14 stycznia 2011 r. I PK 145/2010, OCNP 2012 /5-6/66 oraz cytowanym tam orzecznictwie).

Użyte w art. 446 § 4 k.c. wyrażenie "odpowiednia suma" (podobnie jak w art. 445 k.c.) zawiera już w sobie pojęcie niemożności ścisłego ustalenia zadośćuczynienia ze względu na istotę krzywdy. Dlatego przy ustaleniu zadośćuczynienia nie stosuje się automatyzmu, a każda krzywda jest oceniana przez pryzmat konkretnych okoliczności sprawy (wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 22 listopada 2012r. sygn. akt I ACa 558/12 ,LEX nr 1240010).

Na rozmiar krzywdy mają przede wszystkim wpływ: dramatyzm doznań osoby bliskiej, poczucie osamotnienia i pustki, cierpienia moralne i wstrząs psychiczny wywołany śmiercią osoby najbliższej, rodzaj i intensywność więzi łączącej pokrzywdzonego ze zmarłym, wystąpienie zaburzeń będących skutkiem tego odejścia (np. nerwicy, depresji), roli w rodzinie pełnionej przez osobę zmarłą, stopień w jakim pokrzywdzony będzie umiał się znaleźć w nowej rzeczywistości i zdolności jej zaakceptowania, leczenie doznanej traumy, wiek pokrzywdzonego (wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 16.10. 2012r. sygn. akt I ACa 435/12, LEX nr 1237230).

Odnosząc się do specyfiki tej konkretnej sprawy Sąd mając na względzie rozmiar doznanej przez powódkę krzywdy i zakresu jej cierpień uznał,

że kwota zadośćuczynienia w wysokości 150.000,00 zł. (uwzględniając wypłacona przez pozwanego kwotę 10 000,00zł.) będzie odpowiednia i stosowna, która spełni swój kompensacyjny charakter. Oczywistym jest, że przyznana kwota zadośćuczynienia nie wyrówna całej krzywdy moralnej, bo tej w pieniądzu wyrównać się nie da, ale w jakiś sposób złagodzi te cierpienia. Zdaniem Sądu zasądzona na rzecz powódki kwota nie jest nadmiernie wygórowana i odpowiada poczuciu sprawiedliwości i złagodzeniu krzywdy. Sąd zasądził odsetki ustawowe od powyższej kwoty od następnego dnia od dnia wyrokowania gdyż fakty dotyczące okoliczności sprawy, w tym dotyczące relacji powódki z A. G. (1), jej stanu psychicznego i fizycznego po jej śmierci oraz wpływu śmierci A. G. (1) na codzienne funkcjonowanie powódki jak też dotyczące okoliczności zdarzenia z dnia 4 sierpnia 2010 roku podlegały ocenie Sądu dopiero w dacie wyrokowania. Od tej zatem chwili biegnie termin do odsetek za opóźnienie (art. 481 § 1 k.c.) - (punkt I wyroku).

W niniejszym procesie powódka I. G. domagała się także odszkodowania w wysokości 50 000,00zł. z tytułu znacznego pogorszenia sytuacji życiowej po śmierci córki.

Treść art. 446 § 3 k.c. stanowi, że sąd może przyznać najbliższym członkom rodziny zmarłego stosowne odszkodowanie, jeżeli skutek jego śmierci nastąpiło znaczne pogorszenie ich sytuacji życiowej

Znaczne pogorszenie sytuacji życiowej, o którym mowa w art. 446 § 3 k.c., obejmuje zatem zarówno niekorzystne zmiany bezpośrednio w sytuacji materialnej najbliższych członków rodziny zmarłego, jak też zmiany w sferze ich dóbr niematerialnych, które rzutują na sytuację materialną. W ramach ustalenia rozmiaru szkody uwzględnia się zaś takie czynniki niewymierne jak np.: utratę oczekiwanego wsparcia na przyszłość (nie tylko materialnego), cierpienie związane z utratą osoby bliskiej i związane z tym osłabienie aktywności życiowej oraz motywacji do przezwycięzania trudności życia codziennego (wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach, z dnia 14lutego 2013r., I ACa 982/12, LEX nr 1289426).

Odszkodowanie należne na podstawie art. 446 § 3 k.c. nie jest odszkodowaniem pełnym w rozumieniu art. 361 § 2 k.c., lecz z woli ustawodawcy "stosownym", tj. takim, które ułatwi przystosowanie się uprawnionemu do zmienionej sytuacji życiowej; ze swej natury jest to kompensacja o charakterze ryczałtowym (wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 07.11.2012r. sygn.. akt I ACa 486/12,LEX nr 1267370).

W przedmiotowej sprawie bez wątplenia wykazano, że na skutek tragicznej śmierci A. G. (1) znacznemu pogorszeniu ulegała sytuacja życiowa powódki I. G.. Zebrane w sprawie dowody wskazują, że powódka I. G. wraz z mężem i trójka najmłodszych dzieci żyła skromnie. Wszystkie środki finansowe rodziny, zaciągnięte pożyczki przeznaczone były na leczenie zmarłej A. G. (1). Zaciągnięte zobowiązania były spłacane między innymi z renty socjalnej zmarłej. Ponadto, po śmierci córki pogorszył się stan zdrowia powódki, wiąże się to ze znacznymi wydatkami, przy czym sam koszt leków zalecanych przez psychiatrę wynosi 50,00zł. miesięcznie.

Powódka nie może już liczyć na to, że córka, po skończeniu szkoły wspomogła ją finansowo, czy własną pracą przysporzyła korzyści w inny sposób. Głęboki uraz psychiczny, negatywnie wpłynął na jej życie, powódka często wspomina zmarłą córkę, towarzyszy jej przy tym smutek i tęsknota. Stała się osobą wymagającą pomocy osób drugih przy czynnościach życia codziennego.

Wszystko to zdaniem Sadu uprawnia do stwierdzenia, że śmierć A. G. (1) znacznie pogorszyła sytuację majątkową powódki.

Mając na uwadze powyższe, Sąd w punkcie II wyroku zasądził z tytułu odszkodowania na rzecz powódki kwotę 40 000,00zł.

Sąd zasądził odsetki ustawowe od powyższej kwoty od następnego dnia od dnia wyrokowania gdyż fakty dotyczące okoliczności sytuacji życiowej w jakiej znalazła się powódka po śmierci córki podlegały ocenie Sądu dopiero w dacie wyrokowania. Od tej zatem chwili biegnie termin do odsetek za opóźnienie (art. 481 § 1 k.c.) - (punkt II wyroku).

Odnosząc się natomiast do żądania powódki w przedmiocie zasądzenia zwrotu kosztów pogrzebu, o którym mowa w art. 446§1 k.c. to zważyć należy, iż zasługuje ono na uwzględnienie w całości. Powódka wykazała koszty pogrzebu dla córki w kwocie 5 100,00zł. Pozwany natomiast wypłacił powódce kwotę 2 550,00zł.

W związku z powyższym, żądanie zasądzenia zwrotu kosztów pogrzebu w kwocie 2 550,00zł. podlegało uwzględnieniu w całości.

W związku ze skutecznym cofnięciem powództwa co do zasądzenia kwoty 2 550,00zł. tytułem zwrotu kosztów pogrzebu, Sąd w tym zakresie postępowanie umorzył.

Orzeczenie o kosztach oparto na przepisie art. 98 kpc w zw. z art.108§1kpc.

W punkcie VI wyroku Sąd nakazał ściągnąć od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Lublinie kwotę 9 863,00zł, na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28.07.2005 o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.

Mając powyższe na względzie i na podstawie cytowanych wyżej przepisów orzeczono jak w wyroku.